

Samenvatting godsdienst hoofdstuk 3 Jezus + aantekeningen & blad van film	
	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens de wetenschap is Jezus geboren in het jaar 6 voor het begin van de jaartelling <p><i>De christenen zelf hebben in de loop van de geschiedenis hun kijk op Jezus opnieuw bijgesteld en aangepast aan nieuwe omstandigheden en behoeften</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Onder Jezusbeelden verstaan we opvattingen over wie Jezus was of wat Jezus betekent, uitgedrukt in afbeeldingen en theorieën •
3.1 Jezusbeelden	
	<p>Over Jezus kun je verschillende beelden hebben zo kun je bijvoorbeeld denken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jezus is een mythe <ol style="list-style-type: none"> a. Verhalen hoeven niet waar gebeurd te zijn om toch waar te zijn 2. Jezus is God en mens <ol style="list-style-type: none"> a. De mens Jezus wordt gezien als de Zoon van God, mens en God tegelijk 3. Jezus is feminist <ol style="list-style-type: none"> a. In het leven van Jezus spelen vrouwen een belangrijke rol 4. Jezus is gnosticus <ol style="list-style-type: none"> a. Gnosticus betekent kennis b. Jezus bezit de hogere kennis 5. Jezus is profeet <ol style="list-style-type: none"> a. Jezus was in de eerste plaats profeet voordat de mensen Jezus gingen zien als koning of zoon van god 6. Jezus is zondebok <ol style="list-style-type: none"> a. Met een zondebok bedoeld men dat Jezus alle zonden van de mensen op zich nam 7. Jezus is jood 8. Jezus is dé Christus <ol style="list-style-type: none"> a. De eerste christenen verkondigden dat Jezus dé Christus is <ol style="list-style-type: none"> i. Christus betekend gezalfde 9. Jezus is revolutionair <ol style="list-style-type: none"> a. Vooral in de jaren 60 zagen veel mensen Jezus als revolutionair b. Net zoals ze Mozes zagen die zijn volk uit Egypte haalde zo zagen ze Jezus als de persoon die op kwam voor de onderdrukten 10. Jezus is boos
3.2 historische bronnen van Jezus	
	<ul style="list-style-type: none"> • Historische bronnen bestaan uit niet-christelijke of buiten-Bijbelse en Bijbelse bronnen <ul style="list-style-type: none"> ○ Allen van deze bronnen hebben het over het bestaan van Jezus
Niet-christelijke of buiten-Bijbelse bronnen	<p>Flavius Josephus</p> <ul style="list-style-type: none"> • De joodse historicus Flavius Josephus vermeldt Jezus tweemaal in zijn boek 'joodse oudheden' (90 n.Chr.) • Ook verteld hij over de steniging van Jacobus <p>Tacitus</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Romeinse geschiedschrijver Tacitus maakte in zijn jaarboeken die hij schreef in 115 n.Chr. een opmerking over Jezus
2. Bijbelse bronnen	<p>Paulus</p> <ul style="list-style-type: none"> • De brieven van Paulus vormen de oudste bijbelse bron over Jezus (50-60 n.Chr.) • Hij heeft ook geschreven over de dood en opstanding van Jezus

	<p>Matteüs, Marcus, Lucas Johannes</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deze levensbeschrijvingen worden evangeliën of evangeliën genoemd • De eerste drie levensverhalen van Jezus vertonen veel overeenkomsten met elkaar daarom worden ze ook wel de synoptische evangeliën genoemd • Johannes schreef zijn levensbeschrijving rond 90 n.Chr. • Johannes schreef de gebeurtenissen in een andere volgorde dan de synoptische evangeliën
3.3 de synoptische bron	
1. het synoptische probleem	<ul style="list-style-type: none"> • De synoptische evangeliën hebben tal van overeenkomsten maar ook een aantal grote verschillen <ul style="list-style-type: none"> ◦ Soms lijkt dit zelfs dat ze elkaar tegenspreken • De methode om de synoptische evangeliën in elkaar te schuiven en er één geheel van te maken wordt harmonisatie genoemd
2. de tweebronnen-theorie	<ul style="list-style-type: none"> • In de tweebronnentheorie wordt duidelijk gemaakt hoe de drie synoptische evangelisten te werk zijn gegaan bij het schrijven van hun verhaal over Jezus <p>De tweebronnentheorie bestaat uit de volgende elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Marcus' verhaal over Jezus is het oudste en het omvat 661 verzen - Matteüs (1068 verzen) en Lucas (1145 verzen) hebben onafhankelijk van elkaar, bij het schrijven van hun evangelie de tekst van Marcus bij hun gehad - Matteüs en Lucas hadden een tweede bron van ongeveer 240 verzen waarin vooral uitspraken van Jezus zijn vermeld. Zij gebruikten dus een twee bronnen voor hun levensbeschrijvingen van Jezus
3. vrouwen bij het lege graf	<ul style="list-style-type: none"> • Het opvallende is dat geen van de 4 evangelisten de opstanding van Jezus beschrijft
4. de vraag naar de 'echte' Jezus	<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt duidelijk onderscheid gemaakt tussen de historische Jezus en de verkondigende Christus <p>Historische Jezus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Alle historische feiten die we over de stichter van het christendom bezitten</i> <p>Verkondigende Christus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Het bijbelse beeld van Jezus waarin de visie van de eerste christenen op de stichter naar voren wordt gebracht</i> <p><i>De eerste christenen vatten hun visie op Jezus kort en bondig samen door te stellen: Jezus dé Christus</i></p>
3.4	
1. het decor van het levensverhaal <i>Politiek onder het Romeinse juk</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Jezus leven speelde zich af in Palestina • Palestina werd in 63 v.Chr. beschouwd als een onderdeel van het grote Romeinse Rijk • Het rijk is bezet geweest door: Assyriërs, Babyloniërs, Grieken, en Romeinen • Tiberius was keizer, Pontius Pilatus moest toezicht houden op Judea en Samaria en Herodes Antipas was stadhouder van Galilea • Jezus groeide op in Nazareth
Godsdienstig: verlangen naar een ommekeer	<ul style="list-style-type: none"> • Judea en Galilea werden vooral bewoond door Joden • Het verlangen naar een ommekeer wordt de apocalyptiek genoemd • Farizeeën waren de mensen die de mensen de Tora uitlegden

	<ul style="list-style-type: none"> • Volgens de farizeeën kon men alleen door naleving van de Tora zo'n apocalyptiek afdwingen
Jezus ontmoet Johannes de Doper	<ul style="list-style-type: none"> • Jezus liet zich door Johannes dopen • Johannes de Doper was een apocalypticus die leefde vanuit de verwachting dat het einde der tijden nabij was
Jezus' missie in Galilea	<ul style="list-style-type: none"> • Jezus vertelde de mensen dat de wereld niet aan zijn eind gekomen was zoals Johannes hen vertelde
Jezus onder kritiek	<ul style="list-style-type: none"> • Jezus vertelde over dat het koninkrijk van god zou gaan komen maar dat viel bij sommige mensen niet goed • De joodse hogepriester Kajafas ziet in Jezus een bedreiging

Aantekeningen

Historische bronnen:

Bijbels:

- Evangelien
- Handelingen
- Brieven
- Openbaringen

Niet-Bijbels

- Josephus
  - o Joodse oudheden
  - o Joodse historicus
  - o 90 na Christus
- Tacitus
  - o Romeins geschiedschrijver
  - o Jaarboeken
  - o 115 na Christus

Vragen bij film

1. **2 evangeliën waar Jezus in voorkomt:** Lucas en Mattheus
2. **Astronomische visie op de ster van Bethlehem:** het valt niet met zekerheid te zeggen wat de wijzen gezien hebben
3. **Politieke betekenis v.d. ster van Bethlehem:** de ster verwees naar de Romeinse keizer
4. **Waarom is het van belang dat Jezus in Bethlehem geboren zou zijn?** Dan komt hij uit dezelfde plaats als koning David
5. **Betekenis herberg:** verdieping waar de mensen sliepen
6. **Waarom was de geboorte van Jezus zo bescheiden?** Jezus was blijkbaar een gewone man die wel de wereld op zijn kop heeft gezet
7. **Waar was Jezus toen zijn ouders hem op zijn 12^e kwijt waren?** Te midden van de leraren
8. **Hoe kan Jezus als eerstgeborene toch oudere broers hebben?** Ook andere bloedverwanten werden aangesproken als broers
9. **Wat was het beroep van Jozef?** Klusjesman / dagloner
10. **Op wie leek Jezus op de eerste afbeeldingen die van hem zijn gemaakt?** Op de god Dionysus met golvend haar zonder baard
11. **Waarom trok Jezus van dorp tot dorp?** Om gereedschap te repareren
12. **Waardoor was het leven in Judea in de 1^e eeuw zo zwaar?** De rijken werden rijker en de armen armer
13. **Wat is het oudste evangelie en waar begint het mee?** Marcus over Johannes de Doper
14. **Waarom is de doop voor Jezus een dramatische gebeurtenis?** Het doel wordt duidelijk voor hem
15. **Waarom is de Bergrede legendarisch?** De bijzondere uitspraken van Jezus zijn nog steeds bekend

16. **Waarom is het twijfelachtig of de Bergrede heeft plaatsgevonden zoals in de bijbel staat?** Bijna niemand kon Jezus horen en het waren te veel moeilijke uitspraken
17. **Waarom hadden de Romeinen problemen met Jezus?** Hij bracht het politieke systeem aan het wankelen
18. **Wat voor beroep hadden de eerste volgelingen van Jezus en waarom juist zij?** Vissers, want zij hadden niets te verliezen
19. **Wat was er bijzonder aan Jezus als religieus leider?** Hij trok van dorp tot dorp als mobiel prediker
20. **Waar viel Jezus het meest mee op?** Hij genas de zieken
21. **Hoe dacht men dat mensen ziek werden?** Door iets zondigs/verkeerds gedaan te hebben
22. **Waardoor was het sterftecijfer zo hoog?** De hygiëne was slecht
23. **Waar werden sommige zieken al beter van?** Door opgenomen te worden in de maatschappij
24. **Welke volgeling was altijd bij Jezus?** Maria Magdalena